

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.E02-38

2008. gada 31.martā

Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr.R/07/08/15

Par Reklāmas likuma 3.panta pirmās daļas un 8.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu SIA „Tiesību konsultāciju birojs” darbības

Konkurences padomes Birojs 30.11.2006. saņēma Latvijas Zvērinātu advokātu padomes (turpmāk tekstā – “Advokātu padome”) 29.11.2007. iesniegumu Nr.1-31-2257 (turpmāk tekstā – “Iesniegums”), kurā norādīts sekojošais.

17.08.2007. zvērinātu advokātu birojs “Rusanovs & Partneri” konstatējis, ka interneta portālos www.1188.lv; www.zl.lv; www.1189.lv izvietoti meklētāji, kuros, norādot meklēšanas kritēriju jeb atslēgvārdu “advokāti”, parādās saraksti ar atrastajiem ierakstiem par advokāta palīdzības sniedzējiem, kuru sākumā kā advokāta palīdzības sniedzēji norādītas komercsabiedrības, t.sk. SIA “Tiesību konsultāciju birojs” (turpmāk tekstā – “TKB”).

Iesniegumā norādīts, ka interneta portāli www.1188.lv; www.zl.lv; www.1189.lv un to piedāvātie meklētāji, kuri tiek izmantoti informācijas iegūšanai par uzņēmumiem, ņemot vērā tā saturu un pasniegšanas veidu, uzskatāmi par reklāmu Reklāmas likuma 1.panta izpratnē, jo veicina preču un pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem. Informācija par TKB, kurai atbilstoši Latvijas Republikas Advokatūras likuma (turpmāk tekstā – „Advokatūras likums”) noteikumiem nav tiesību piedāvāt un reklamēt sevi kā advokāta palīdzības sniedzējiem, uzrādās norādīto interneta portālu meklētājos, meklējot advokāta palīdzības sniedzējus, zem darbības nozares ”advokāti, advokātu biroji”. Līdz ar to patērētājiem rodas iespaids, ka TKB ir tiesības piedāvāt un sniegt advokāta palīdzību. Tādējādi TKB, pozicionējot sevi kā zvērinātus advokātus un advokātu birojus, piesaista zvērinātu advokātu iespējamus klientus, t.i., maldina patērētājus, ka TKB ir tiesiskas valsts justīcijas neatņemama sastāvdaļa Advokatūras likuma 2.panta izpratnē, kā arī ietekmē citu juridisko pakalpojumu tirgus dalībnieku, kuriem nav advokāta statusa, iespējamo klientu ekonomisko rīcību. Līdz ar to TKB maldina patērētājus, izmantojot negodīgas konkurences paņēmienus, ietekmē patērētāju ekonomisko rīcību, grauj zvērinātu advokātu reputāciju, kā arī kaitē zvērinātu advokātu un citu juridisku pakalpojumu tirgus dalībnieku, kuriem nav advokāta statusa, interesēm.

Advokātu padome konstatējusi, ka interneta portāli, izpildot TKB pasūtījumu, veica uzņēmuma biznesa informācijas izvietojumu interneta portālā, t.sk. norādot atslēgvārdus (arī “advokāti”, “advokātu biroji”), kurus ievadot, interneta lietotāji var saņemt informāciju par TKB, firmu, kontaktinformāciju, preču zīmi, darbības nozari, sniegtajiem pakalpojumiem u.c. Noklikšķinot uz attiecīgajiem simboliem, interneta lietotājam ir iespējams apskatīties TKB atrašanās vietu kartē, nosūtīt elektroniskā pasta vēstuli, atvērt uzņēmuma mājas lapu vai apskatīt visu informāciju par to, kāda pieejama portālā, t.i. firma, kontaktinformācija, darba laiks, meklēšanas vārdi, nozares, nodarbošanās, statistika, kredītvēsture. Interneta lietotāji arī jebkādā citādā veidā (piemēram, meklējot pēc citiem atslēgas vārdiem, darbības nozares, sniegtajiem pakalpojumiem, nodarbošanās vai nosaukuma) var atvērt TKB infolapu, kurā norādīti izmantotie atslēgvārdi, darbības nozares, nodarbošanās un sniedzamie pakalpojumi, t.sk. “advokāti” un “advokātu biroji” kā TKB darbības nozares. Tādējādi iepriekš minētā informācija, ņemot vērā tās pasniegšanas veidu, var radīt patērētājiem iespaidu, ka TKB ir advokātu biroja statuss un tai ir tiesības piedāvāt advokāta palīdzību un tā LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piedāvā un sniedz šādu palīdzību.

Tomēr pēc Advokātu padomes datiem TKB nav advokātu birojs Advokatūras likuma izpratnē, t.i., to nav izveidojis zvērināts advokāts un tā nav reģistrēta Advokātu padomē atbilstoši Advokatūras likuma 116.panta otrās daļas noteikumiem. Saskaņā ar LR Uzņēmumu reģistra informāciju TKB ir komercsabiedrība, kas nodibināta, reģistrēta un darbojas nevis saskaņā ar Advokatūras likuma noteikumiem, bet gan – ar Komerclikuma noteikumiem. Līdz ar to TKB kā komersants veic komercdarbību (t.sk. sniedz juridiskus pakalpojumus), kuras mērķis saskaņā ar Komerclikuma 1.panta otrās daļas noteikumiem ir peļņas gūšana. Pēc Advokātu padomes rīcībā esošās informācijas neviens no TKB dalībniekiem un darbiniekiem nav zvērināts advokāts vai tā palīgs, un līdz ar to nav Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas loceklis. Šīs personas arī nav iekļautas zvērinātu advokātu un to palīgu sarakstā, ko ved Advokātu padome.

Advokatūras likuma 113.panta pirmā daļa nosaka, ka piedāvāt (sniegt) advokāta palīdzību, kā arī reklamēt šādu palīdzību (būt par advokāta palīdzības reklāmas devējiem) ir tiesīgi vienīgi advokāti Advokatūras likuma 4.panta izpratnē, t.i., personas, kuras Advokatūras likumā noteiktajā kārtībā iekļautas zvērinātu advokātu sarakstā. Tas nozīmē, ka citām personām (t.sk. arī juridisko pakalpojumu tirgus dalībniekiem), kurām nav advokāta statusa, aizliegts piedāvāt (sniegt) advokāta palīdzību, kā arī reklamēt šādu palīdzību (būt par advokāta palīdzības reklāmas devējiem) vai kaut kā citādi asociēt sevi ar advokātiem, t.i., pozicionēt sevi kā advokātiem, t.sk. izmantojot savas darbības vai sniegto pakalpojumu identificēšanai vārdus “advokāts”, “advokāta palīgs”, “advokātu birojs”, “advokāta palīdzība”, “advokāta darbība” un citus tamlīdzīgus vārdus un vārdu savienojumus, kuri var maldināt patērētājus un radīt iespaidu, ka konkrētajai personai ir advokāta statuss.

Ņemot vērā minēto, Advokātu padome secina, ka TKB nav un nevar būt advokātu biroja (advokātu veidojuma) statuss. TKB, kas darbojas kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību, nevar būt advokātu “apvienības” vai “veidojumi”, kuru vienīgā iespējamā forma atbilstoši Advokatūras likuma 116.panta otrās daļas noteikumiem ir advokātu birojs. Saskaņā ar Advokatūras likuma 107.panta noteikumiem zvērinātu advokātu profesionālā darbība (prakse) ir intelektuāls darbs, un tās mērķis nav peļņas gūšana. TKB, ņemot vērā tās izveidošanas un darbības mērķus saskaņā ar Komerclikumu (peļņas gūšana), vispār nevar veikt advokāta darbību un piedāvāt (sniegt) advokāta palīdzību, kuras mērķis nav peļņas gūšana. TKB nav un nevar būt advokāta tiesiskais statuss, jo kā izriet no Advokatūras likuma 3.,4. un 14.panta noteikumiem, advokāts ir nevis juridiska, bet gan fiziska persona. Savukārt TKB ir juridiska persona. Līdz ar to Advokātu padome uzskata, ka TKB nav tiesību piedāvāt (sniegt) advokāta palīdzību.

Iesniedzēja ieskatā no visa iepriekš minētā ir skaidri redzams, ka TKB, veicot pasākumus sniegto pakalpojumu popularizēšanai un nepamatoti un nelikumīgi pozicionējot TKB kā advokātus un advokātu “veidojumus”, t.sk. izmantojot TKB darbības un sniegto pakalpojumu identificēšanai vārdus “advokāts”, “advokātu birojs”, ļaunprātīgi izmanto

patērētāju uzticēšanos un pieredzes vai zināšanas trūkumu un sniedz patērētājiem nepatiesu un neobjektīvu informāciju, kā arī izraisa neskaidrības un ievērojami maldina patērētājus par TKB kā pakalpojumu sniedzēju un tā statusu.

Iesniedzējs uzskata, ka iepriekšminētās TKB darbības ir kvalificējamas kā maldinoša reklāma Reklāmas likuma izpratnē un kā Advokatūras likuma 113.panta pirmās daļas noteikumu, kuri nosaka, ka reklamēt advokāta darbību ir tiesīgi tikai advokāti un advokātu palīgi, pārkāpums.

Advokātu padome uzskata, ka TKB veiktie pasākumi, sniedzot informāciju interneta portālā un nodrošinot piekļuvi atbilstoši līguma nosacījumiem, ņemot vērā to saturu un pasniegšanas veidu, ir uzskatāmi par reklāmu Reklāmas likuma 1.panta izpratnē, kā tas izriet arī no Padomes Direktīvas 84/450/EEK *Par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz maldinošu reklāmu*, kur reklāma ir definēta kā “priekšstata veidošana jebkādā veidā saistībā ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību vai brīvām profesijām, lai veicinātu preču vai pakalpojumu noietu, ieskaitot nekustamo īpašumu, tiesības un pienākumus”. Savukārt reklāmai ir jāatbilst Reklāmas likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Advokātu padome uzskata, ka, ņemot vērā reklāmas saturu un pasniegšanas veidu, vidusmēra patērētājam iepazīstoties ar reklāmu, rodas iespaids, ka TKB ir tiesības piedāvāt advokāta palīdzību un tā piedāvā šādu palīdzību. Reklāma liek vidusmēra patērētājam domāt, ka TKB ir advokāta palīdzības sniedzēja (advokāta) statuss, un līdz ar to tā sniegto pakalpojumu kvalitātei normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Reklāma liek vidusmēra patērētājam domāt, ka TKB ir pielīdzināma advokātu birojiem, bet tās darbinieki, kuri tieši sniedz advokāta palīdzību, ir advokāta profesijas (kurai ar likumu noteiktas vairākas prasības: augstākā juridiskā izglītība, likumā noteiktā darba pieredze, pārbaudījuma kārtošana nepieciešamība, likumā noteikta zvēresta došana un apņemšanās aizsargāt tiesā personu tiesības sabiedriskās labklājības interesēs un to vārdā u.tml.) pārstāvji un ir Latvijas Republikas tiesu sistēmai piederīgas personas. Tādā veidā, izmantojot vidusmēra patērētāja uzticēšanos advokāta profesijas pārstāvjiem, reklāma ietekmē patērētāju ekonomisko rīcību, maldina patērētāju par TKB un tās sniegto pakalpojumu identitāti un labām īpašībām, dodot TKB tādas priekšrocības juridisko pakalpojumu tirgū, kuru nav citiem tirgus dalībniekiem bez advokāta statusa, un ievērojami ietekmējot patērētāja izvēli par labu TKB.

Ņemot vērā visu iepriekšminēto, Advokātu padome uzskata, ka TKB izplatītā reklāma neatbilst Konkurences likuma, Reklāmas likuma un Advokatūras likuma prasībām, ir nelikumīga, nepatiesa, neobjektīva, tā nav veidota saskaņā ar godprātīgu reklāmas praksi, neatbilst godīgas konkurences principiem, ar to var tikt ievērojami maldināts vidusmēra patērētājs, tā ietekmē patērētāju ekonomisko rīcību, kaitē Latvijas zvērinātu advokātu interesēm un grauj zvērinātu advokātu profesijas prestižu, kā arī kaitē citu juridisku pakalpojumu tirgus dalībnieku, kuriem nav advokāta statusa, interesēm. Līdz ar to iesniedzējs uzskata, ka Reklāma ir maldinoša un aizliedzama, bet TKB saucama pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības par maldinošu reklāmu.

Ņemot vērā iepriekš norādīto Advokātu padome lūdz Konkurences padomi:

1. pieņemt Iesniegumu un uz tā pamata ierosināt administratīvo lietu par Reklāmas likuma 3.panta pirmās daļas un 8.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu TKB darbībās, izplatot TKB reklāmu interneta portālos.

2. izskatīt Iesniegumu pēc būtības un apmierināt tajā izteiktos lūgumus pilnā apjomā:

2.1. izvērtēt Iesniegumā norādītās Reklāmas atbilstību normatīvo aktu prasībām;

2.2. ja Iesniegumā norādītā reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, aizliegt iepriekš minētās reklāmas izplatīšanu un pārtraukt to;

2.3. lemt par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā par TKB saukšanu pie administratīvās atbildības reklāmas noteikumu pārkāpumu dēļ un par administratīvā soda piemērošanu likumā noteiktajā kārtībā.

Konkurences padomes Birojs 05.12.2007. ieguva sekojošu informāciju no SIA „Interinfo Latvijā”. Saskaņā ar sniegto informāciju SIA „Interinfo Latvijā” 25.04.2006. ir noslēgts pirmais līgums ar TKB. SIA „Interinfo Latvijā” ar klientiem vienojas, kādu informāciju (atslēgvārdus) ievietot meklētājā.

06.12.2007. SIA „Interinfo Latvijā” iesniedza SIA „Interinfo Latvijā” 18.04.2007. līguma kopiju, kuram pielikumā pievienoti atslēgas vārdi, t.sk. „advokāti, advokātu konsultācijas un citi pakalpojumi civillietās”, bet kā nozare norādīta „advokāti, advokātu biroji”, kā arī kopiju no 25.04.2006. līguma ar tādiem pašiem atslēgvārdiem un nozari.

Konkurences padomes Birojs 05.12.2007. ieguva sekojošu informāciju no SIA „Latvijas Tālrūnis”. SIA „Latvijas Tālrūnis” informācijas meklētājā norāda un publicē klienta norādīto informāciju, galvenokārt, informācijas meklētāja lietotāju interesēs. Par informācijas (reklāmas) saturu, t.sk. atslēgvārdiem un papildus nozarēm, atbild reklāmas devējs. Konkurences padome saņēma no SIA „Latvijas Tālrūnis” 03.04.2007. līguma ar TKB kopiju, kurai pielikumā pievienoti reklāmā ietveramie atslēgvārdi, t.sk. „advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” un izdruka no portāla www.zl.lv, kurā redzams, ka TKB reklāma ietverta arī zem nozares „advokāti”.

Konkurences padome 05.12.2007., pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un Reklāmas likuma 14.panta pirmo daļu, nolēma ierosināt lietu par Reklāmas likuma 3.panta pirmās daļas un 8.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu TKB darbībā uz Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 29.11.2007. iesnieguma Nr.1-31-2257 pamata un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 215.⁸ un 238.¹ pantu, uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu TKB darbībā.

Konkurences padome 26.03.2008., pamatojoties uz Reklāmas likuma 14.panta otro daļu, pieņēma lēmumu pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr.R/07/08/15 uz laiku līdz 31.03.2008.

Konkurences padome, ņemot vērā iesniegumā norādīto un papildus iegūto informāciju lietā,

konstatēja:

Lietā iegūtā informācija

(1) Konkurences padomes Birojs 06.12.2007. ieguva informāciju no SIA “Tele Media”. Saskaņā ar sniegto informāciju SIA „Tele Media” interneta portālā www.1189.lv nav izplatīta TKB reklāma.

(2) 17.12.2007. tikšanās laikā ar Konkurences padomes Biroja amatpersonām Advokātu padomes pilnvarotā persona sakarā ar Iesniegumā norādītajiem apstākļiem sniedza šādu papildus informāciju.

Advokātu padomes statūtu 2.3.4.3.punktā ir noteiktas Advokātu kolēģijas tiesības lietot profesionālās darbības reklāmā vārdu [advokātu] „birojs”. T.sk., advokāta palīdzību lietu vešanai tiesās ir tiesīgi reklamēt vienīgi advokāti. Pēc būtības jau pats Advokatūras likums paredz advokātam veikt advokāta pakalpojumus individuāli, vai arī kā „advokātu birojam”. Gadījumā, ja advokāts savu profesionālo darbību vēlas veikt kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA), tam ir jālūdz Advokātu padomes atļauja sniegt advokāta pakalpojumus nevis kā advokātu birojam, bet kā SIA. Advokātam ir atļauts sniegt juridisko palīdzību saskaņā ar pakalpojumu līgumu, tas nozīmē, ka pie šādiem apstākļiem konkrētā SIA faktiski ir advokāta klients.

Lai kļūtu par advokātu, ir jānokārto attiecīgs eksāmens un sekojoši jānodod zvērests, līdz ar ko advokāts kļūst par tiesību sistēmas neatņemamu sastāvdaļu un ir neatkarīgs no darba devēja, taču SIA mērķis ir peļņas gūšana, tās darbinieki ir pakļauti darba devējam. Patērētāja redzējumā advokātam atšķirībā no jurista piemīt reputācija, kvalitāte, disciplinārā atbildība, konfidencialitāte, neatkarīgi ētikas principi. Gadījumā, kad advokāts SIA tiek pieaicināts kā advokāta pakalpojumu sniedzējs, tiesiskās attiecības pastāvēs starp SIA un konkrēto personu (klientu).

Ja SIA nav advokāta prakses vieta, tad vārda „advokāti” lietošana reklāmā nav pieļaujama, t.i., šinī gadījumā būtu jānorāda, ka „ir iespējams piemeklēt advokātu”, „ir iespējams pieaicināt advokātu” un tml. SIA, kuras mērķis ir peļņas gūšana tāpat vien nevar apgalvot, ka tai ir advokāta pakalpojumu sniedzējas statuss.

Reklāmas maldinošais raksturs izpaužas tādējādi, ka TKB nav advokāta birojs, tajā nav zvērinātu advokātu, nepastāv konfidencialitāte, kādu to nodrošina advokāts, turklāt SIA, pat ja tiek pieaicināts advokāts, darbojas kā starpnieks, kas patērētājam ir ekonomiski neizdevīgi. Vārda „advokāti” izmantošana reklāmā patērētājam liek domāt, ka arī SIA sniedz (piedāvā) advokāta pakalpojumus, jo patērētājs var arī nezināt, ka SIA nav tiesīga sniegt advokāta palīdzību.

Advokātu padome uzskata, ka ar Iesniegumā norādītajām TKB darbībām tiek grauta zvērinātu advokātu reputācija – juristiem ir iespējams praktizēt arī ar sliktu reputāciju, turpretim advokāta darbībā tāda nav pieļaujama, advokātam ir jābūt ar nevainojamu reputāciju. Klients, saskaroties ar juristu, kam ir negatīva reputācija, bet kurš sevi pozicionē kā advokāta pakalpojumu sniedzēju, var saprast, ka visi advokāti ir ar šādu negatīvu reputāciju.

SIA nav tiesību sevi pozicionēt kā „advokātu birojs” un reklāmā izmantot vārdu „advokāti”, jo tajā nav reģistrēta prakses vieta nevienam advokātam. Advokātu padomes reputācija ar šādu reklāmu tiek grauta tādējādi, ka SIA, kas reklamē sevi kā advokātu birojs un ieslēdz reklāmā atslēgvārdu „advokāti”, nevar nodrošināt klientiem (patērētājiem) tādas advokātu palīdzības standartus, kurus var nodrošināt advokātu biroji un advokāti, t.i. juristiem, kas nav advokāti, un SIA nav saistošs zvērināta advokāta Ētikas kodekss, tie nav nokārtojuši zvērinātu advokātu eksāmenu, viņu personības (SIA darbinieku personības) un pieredzes atbilstība advokātiem ar likumu noteiktajiem standartiem nav pārbaudīta.

(3) Konkurences padome 14.01.2008. saņēma no Advokātu padomes Iesnieguma papildinājumus ar informāciju par juridisko pakalpojumu tirgu Latvijas Republikā, par iekšējiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka zvērinātu advokātu prakses organizēšanas veidus un kas ir saistoši visiem Latvijas Republikas zvērinātiem advokātiem, par Latvijas Republikas zvērināta advokāta statusu un tā piešķiršanas noteikumiem, par faktoriem, kas nosaka juridisko pakalpojumu sniedzēja izvēli.

Konkurences padome 18.01.2008. saņēma Advokātu padomes 18.01.2008. vēstuli, saskaņā ar kuru Advokātu padome iesniedza Konkurences padomei publikācijas un lēmumus, uz kuriem Advokātu padome atsaukusies tās Iesnieguma 14.01.2008. papildinājumos.

(4) Konkurences padome 04.02.2008. saņēma Tieslietu ministrijas 29.01.2008. vēstuli, kurā Tieslietu ministrija sniedza savu viedokli par Advokatūras likuma 113.panta pirmās daļas interpretāciju.

(5) Konkurences padome 25.02.2008. saņēma no LR Saeimas Juridiskā biroja sekojošu viedokli. Advokatūras likuma 113.panta pirmā daļa attiecībā uz ekskluzīvajām tiesībām reklamēt sniegtos pakalpojumus iztulkojams tādējādi, ka šīs tiesības attiecas tikai uz konkrētu pakalpojumu – advokāta palīdzību lietu vešanai tiesās. Nedz normas formulējums, nedz arī tās sagatavošanas materiāli nerada pamatu apgalvot, ka vienīgi Latvijas zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi ir tiesīgi reklamēt jebkuru advokāta piedāvāto pakalpojumu.

(6) TKB pēc Konkurences padomes Biroja 28.02.2008. vēstulē Nr.584 izteiktā uzaicinājuma 31.03.2008. iepazīnās ar lietas Nr.R/07/08/15 materiāliem, bet tiesības izteikt savu viedokli neizmantoja.

(7) Advokātu padome pēc Konkurences padomes Biroja 07.03.2008. vēstulē Nr.643 izteiktā uzaicinājuma savas tiesības iepazīties ar lietas Nr.R/07/08/15 materiāliem un izteikt viedokli neizmantoja.

(8) Konkurences padomes 31.03.2008. sēdē TKB pārstāvis sniedza sekojošus paskaidrojumus. Faktiski, strīds ir par to, vai juridiskajiem birojiem ir tiesības reklamēt advokāta pakalpojumu. Formāli šāda vārda „advokāts” lietošana juridiskajiem birojiem nav atbilstoša Advokatūras likuma 113.pantam, kaut arī šī likuma mērķis ir regulēt advokātu darbību. Likumdevējs nav regulējis juridisko biroju darbību. TKB uzskata, ka nav sakārtoti normatīvie akti, kas nosaka norobežojumu, ko dara juristi un advokāti. TKB pārkāpums nebija apzināts, pie mums vērsās reklāmas izplatītāja darbinieki, atslēgas vārdi tika vienkārši nokopēti. TKB ir novērsusi šo pārkāpumu. Jebkurš interneta lietotājs var redzēt TKB logo, kur rakstīts „juristu birojs”, TKB mājas lapā nekad nav bijis rakstīts „advokāti”, tas bijis tikai meklēšanas vārdos. TKB pārstāvis uzskata, ka viņa kā jurista kvalifikācija nav sliktāka kā daudzu advokātu kvalifikācija. Angliski „lawyer” nozīmē gan advokāts, gan jurists. Tāpēc šo vārdu tulkojumā pastāv semantiska problēma. Līdz 2003.gadam (Satversmes tiesas spriedumam) advokātiem bija ekskluzīvas tiesības civilprocesā, bet tas tika atcelts. Internetā redzams, ka advokāta pakalpojumu piedāvā EVOR. Likumdevējam būtu jānošķir jurista un advokāta kompetence, līdz ar to patērētāju nemaldinātu. TKB nepiekrīt Advokātu padomes viedoklim, ka advokāta statuss nozīmē lielāku kvalifikāciju. Ja vēl ir palicis Reklāmā krievu valodā „advokāts”, nav zināms, kāpēc tā, un šodien pat vairs nebūs.

Likuma gramatiskā interpretācija nav vienīgā, normu var tulkot pēc jēgas un mērķa. Faktiski šī likuma mērķis ir regulēt advokātu darbību, ar to neregulē citus tirgus dalībniekus. Satversmes tiesas spriedumā ir noteikts, kā jātulko likums. Advokāta palīdzība cilvēkiem bieži asociējas ar vienkāršu jurista pakalpojumu, šī norma nav piemērojama. Jebkurš pārkāpums jāskata pēc būtības, nevis formāli. Nav nevienas patērētāju sūdzības, ka TKB būtu nekompetents.

(9) Konkurences padomes 31.03.2008. sēdē Advokātu padomes pārstāve sniedza sekojošus paskaidrojumus. TKB interneta portālos parādījās zem nozares „advokātu biroji”. Juristiem var būt labāka kvalifikācija kā advokātiem. Bet cilvēkiem vārds „advokāts” liekas kā maģisks vārds, un viņi iet pie advokātiem. Jo advokāts nevar darīt daudz ko tādu, ko dara juristi. Tā ir prezumpcija, jo advokāti ir nolikuši eksāmenus, devuši zvērestu. Juristi var tikai praksē pierādīt klientiem savu kompetenci. Tādējādi tiek kropļots advokātu tirgus un juristu pakalpojumu sniedzēju tirgus. Ar vārdu „advokāti” nepamatoti tiek piesaistīti klienti.

Pamatojuma daļa

(10) TKB ir LR Uzņēmumu reģistrā reģistrēta komercsabiedrība (Nr. 40003605753), kas nodibināta, reģistrēta un darbojas kā komersants saskaņā ar Komerclikuma noteikumiem.

Latvijas Zvērinātu advokātu padome ir Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas pārvaldes, uzraudzības un izpildu institūcija. Advokātu kolēģija ir neatkarīga Latvijas zvērinātu advokātu profesionāla korporācija, kas apvieno visus Latvijā praktizējošos zvērinātos advokātus.

Gan TKB, gan Advokātu kolēģijā reģistrētie advokāti Latvijā piedāvā, t.sk. juridiskos pakalpojumus, un ir uzskatāmi par juridisko pakalpojumu sniedzējiem, kas savā starpā konkurē.

(11) SIA „Latvijas Tālrunis” portālā www.zl.lv un SIA „Interinfo Latvijā” portālā www.1188.lv izvietoti meklētāji, kuros interneta lietotāji var atrast informāciju par uzņēmumiem gan meklējot pēc uzņēmuma nosaukuma, gan pēc nozares vai atslēgvārdiem. Izvēloties meklēšanu pēc atslēgvārda, interneta lietotāji var ievadīt atslēgas vārdu, lai saņemtu informāciju par ar šādu atslēgvārdu saistītajiem uzņēmumiem. Atslēgas vārdu, pēc kuriem interneta lietotāji var atrast informāciju, ievietošana portālos www.zl.lv un www.1188.lv ir maksas pakalpojums, kuru klientiem (uzņēmumiem) piedāvā SIA „Latvijas Tālrunis” un SIA „Interinfo Latvijā”.

Starp SIA „Interinfo Latvijā” un TKB 25.04.2006. noslēgts līgums par informācijas izvietošānu portālā www.1188.lv, ar kuru TKB pasūtījusi biznesa informācijas izvietošānu no 05.05.2006. līdz 04.05.2007., kā arī 18.04.2007. noslēgts līgums par informācijas izvietošānu no 05.05.2007. līdz 04.05.2008., t.sk. norādot atslēgvārdus (arī “advokāts, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”), kurus ievadot, interneta lietotāji var saņemt informāciju par TKB, tās kontaktinformāciju, t.i., adrese, e-pasta adrese, par preču zīmi, citiem meklēšanas jeb atslēgas vārdiem, darbošanās nozarēm u.c., un kā pamatdarbības nozari norādot “advokāti, advokātu biroji”. Noklikšķinot uz attiecīgajiem simboliem, interneta lietotājam vēl ir iespējams nosūtīt elektroniskā pasta vēstuli, atvērt TKB interneta mājas lapu. Interneta lietotāji arī jebkādā citādā veidā (piemēram, meklējot pēc citiem atslēgas vārdiem vai nosaukuma), var atvērt TKB infolapu (atvērums, kurā pieejama visa informācija par TKB), kurā norādīti visi TKB izmantotie atslēgvārdi, t.sk. “advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”. SIA „Interinfo Latvijā” un TKB 18.04.2007. noslēgts vēl viens līgums, kurā kā pamatdarbības nozare nav norādīta „advokāti, advokātu biroji”, bet starp atslēgvārdiem ir „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”. Šī līguma darbības termiņš ir no 05.05.2007. līdz 04.05.2008.

Starp SIA „Latvijas Tālrunis” un TKB 03.04.2007. noslēgts līgums par informācijas izvietošānu portālā www.zl.lv, t.sk. pielikumā norādot atslēgvārdus (arī “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās”), kurus ievadot, interneta lietotāji var saņemt informāciju par TKB, tās kontaktinformāciju, t.i., adrese, e-pasta adrese, par preču zīmi, citiem meklēšanas jeb atslēgas vārdiem, darbošanās nozarēm, saņemt bezmaksas zvanu u.c. Noklikšķinot uz attiecīgajiem simboliem, interneta lietotājam vēl ir iespējams apskatīties TKB atrašanās vietu kartē, nosūtīt elektroniskā pasta vēstuli, atvērt TKB interneta mājas lapu. Interneta lietotāji arī jebkādā citādā veidā (piemēram, meklējot pēc citiem atslēgas vārdiem vai nosaukuma), var atvērt TKB infolapu, kurā norādīti visi TKB izmantotie atslēgvārdi, t.sk. iepriekšminētie. Informācija par TKB portālā www.zl.lv atrodamā, arī meklējot pēc nozares “advokāti”.

(12) Lietā nav strīda par to, ka TKB veiktais pasākums, sniedzot informāciju interneta portālā www.zl.lv un www.1188.lv un nodrošinot piekļuvi atbilstoši SIA „Latvijas Tālrunis” un TKB, kā arī SIA „Interinfo Latvijā” un TKB savstarpēji noslēgto līgumu nosacījumiem, ņemot vērā tā saturu un pasniegšanas veidu, ir uzskatāms par reklāmu Reklāmas likuma 1.panta izpratnē (turpmāk tekstā – „Reklāma”).

Konkurences padome jau iepriekš apmaksātu informācijas izvietošānu interneta meklētājā, t.sk. izmantotos atslēgas vārdus, ir izvērtējusi kā reklāmu atbilstoši Reklāmas likuma nosacījumiem (skat. Konkurences padomes 15.11.2006. lēmums Nr.131, publ. laikr. Latvijas Vēstnesis 08.12.2006., Nr.196, Konkurences padomes 18.07.2007. lēmums Nr.E02-89, publ. laikr. Latvijas Vēstnesis 31.07.2007., Nr.122).

(13) Konkurences padome, ņemot vērā iepriekš norādītos un pārbaudītos pierādījumus, ir ieguvusi apstiprinājumu faktam, ka iesniegumā norādītās Reklāmas devējs, ievērojot Reklāmas likuma 10.panta pirmajā daļā noteikto, ir TKB. Saskaņā ar Reklāmas likuma 10.panta otro daļu *reklāmas devējs ir atbildīgs par reklāmas saturu*. Savukārt, Reklāmas likuma 10.panta trešā daļa nosaka, ka *reklāmas devējs ir tiesīgs izgatavot, pasūtīt,*

izplatīt vai nodot izplatīšanai tikai tādu reklāmu, kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

(14) Saskaņā ar SIA „Latvijas Tālrūnis” lietā sniegto informāciju apstrīdētā Reklāma SIA „Latvijas Tālrūnis” interneta portālā www.zl.lv, kurā kā atslēgvārdi ietverti “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” un kā nozare „advokāti”, izplatīta kopš 23.04.2007. Saskaņā ar lietā esošajām izdrukām no portāla www.zl.lv Reklāma šādā veidā izplatīta vismaz līdz 15.02.2008., taču Reklāmas krievu valodas versijā joprojām ir atslēgvārdi „адвокаты, консультации адвокатов и другие услуги в гражданских делах”.

Saskaņā ar SIA „Interinfo Latvija” interneta portālā www.1188.lv Reklāma ar atslēgvārdiem „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, un norādot pamatnozari „advokāti, advokātu biroji”, šādā veidā izplatīta kopš 05.05.2006. Saskaņā ar lietā esošajām izdrukām no portāla www.1188.lv Reklāma šādā veidā izplatīta vismaz līdz 18.01.2008.

(15) Advokātu padomes iebildumi pēc būtības ir par to, ka TKB Reklāmā ietverti atslēgvārdi “advokāts, advokāti”, nozare „advokātu birojs”, un ka, saņemot šādu Reklāmas vēstījumu, patērētāji var tikt maldināti, jo var saprast, ka TKB ir advokātu biroja statuss un tai ir tiesības piedāvāt advokāta palīdzību un tā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piedāvā un sniedz šādu palīdzību. Tomēr neviens no TKB dalībniekiem vai darbiniekiem nav zvērināts advokāts vai tā palīgs.

Konkurences padome vairākkārt, t.i., 11.12.2007. un 08.01.2008. vēstulēs, ir aicinājusi TKB sniegt paskaidrojumus un pierādījumus, kas apstiprina TKB Reklāmas atbilstību Reklāmas likuma prasībām, taču TKB līdz lēmuma pieņemšanas dienai Konkurences padomei nebija sniegusi nekādus paskaidrojumus vai pierādījumus. Konkurences padomes sēdē 31.03.2008. TKB pārstāvis atzina pārkāpumu TKB darbībā, sniedzot Reklāmu, un sniedza savu viedokli par Advokatūras likuma 113.panta tulkojumu.

(16) Pārbaudot apstrīdēto reklāmu atbilstību Reklāmas likuma noteikumiem, Konkurences padome konsekventi ir ņēmusi vērā to, kā reklāmā sniegto informāciju uztvertu vidusmēra patērētājs (Konkurences padomes 15.11.2006. lēmums Nr.131, publ. 08.12.2006. Latvijas Vēstnesis Nr.196; Konkurences padomes 06.12.2006. lēmums Nr.140, publ. 30.12.2006. Latvijas Vēstnesis Nr.208; Konkurences padomes 26.02.2007. lēmums Nr.11, publ. 07.03.2007. Latvijas Vēstnesis Nr.39; Konkurences padomes 18.07.2007. lēmums Nr.E02-89, publ. laikr. Latvijas Vēstnesis 31.07.2007., Nr.122). Iespējamā maldinājuma mērogs nav pavisām, nolaidīgs un vieglprātīgs, bet gan vidusmēra patērētājs, tas ir, patērētājs, kurš ir samērā labi informēts, vērīgs un piesardzīgs.

Minēto reklāmas izvērtēšanas veidu par pamatotu un pareizu ir atzinusi Administratīvā apgabaltiesa (Administratīvās apgabaltiesas 08.11.2005. spriedums lietā Nr.AA597-05/6, 17.punkts), un tas atbilst arī Eiropas Kopienu tiesas praksē atzītajiem reklāmas izvērtējuma kritērijiem (skat. Eiropas Kopienu tiesas 25.10.2001. spriedums lietā Nr.C-112/99, 52.paragrāfs, <http://curia.europa.eu/jurisp...>; Eiropas Kopienu tiesas 08.04.2003. spriedums lietā Nr.C-44/01, 55.paragrāfs, <http://curia.europa.eu/jurisp...>; Eiropas Kopienu tiesas 19.09.2006. spriedums lietā Nr.C-356/04, 78.paragrāfs, <http://curia.europa.eu/jurisp...>).

Arī konkrētajā lietā Konkurences padome ņem vērā Konkurences padomes līdzšinējo praksi un Reklāmu vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, tas ir, vai ar Reklāmu var tikt maldināts vidusmēra patērētājs. Reklāmas mērķauditorija ir privātpersonas, kurām nepieciešami, t.sk. advokātu, kā arī dažādi citi juridiska rakstura pakalpojumi.

(17) Saskaņā ar Reklāmas likuma 8.panta pirmo daļu *maldinoša reklāma ir aizliegta*. Šī likuma 8.panta otrajā daļā noteikts, ka *maldinoša reklāma ir tāda reklāma, kura jebkādā veidā, ieskaitot tās pasniegšanas veidu, tieši vai netieši maldina vai varētu maldināt un kura sava maldinošā rakstura dēļ varētu ietekmēt personas ekonomisko rīcību vai kura kaitē vai varētu kaitēt konkurenta*. Savukārt saskaņā ar šī panta trešo daļu, *nosakot, vai reklāma ir*

maldinoša, ņem vērā visas reklāmas pazīmes – atsevišķo sastāvdaļu kopējo saturu, noformējumu, īpaši jebkuru informāciju, kas reklāmā sniegta par: (1.punkts) preču vai pakalpojumu pieejamību (..); (3.punkts) reklāmas devēju, arī tā identitāti un labajām īpašībām, kvalifikāciju, īpašumtiesībām vai apbalvojumiem.

Tādējādi, kā izriet no Reklāmas likuma 8.panta, izvērtējot Reklāmu, Konkurences padome ņem vērā ne tikai Reklāmā ietvertu informāciju, bet arī tās pasniegšanas veidu. Arī Administratīvās rajona tiesas 28.10.2004. spriedumā lietā Nr.42064704, secināts, ka *reklāmas izvērtēšanā ir jāņem vērā ne tikai tajā ietvertā informācija, bet arī pasniegšanas veids. Pielauts, ka maldinoša ir arī tāda reklāma, kas maldina vai varētu maldināt netieši. Tas nozīmē, ka reklāmas izvērtējumā nav jāpieturas tikai pie burtiska un šaura reklāmā ietvertās informācijas izvērtējuma, bet jāvērtē reklāma plašākā kontekstā, ņemot vērā tās pasniegšanas veidu. Turklāt reklāmas pastāvošā vai iespējamā ietekme jāvērtē attiecībā uz personām, kuru ekonomisko rīcību reklāma var ietekmēt* (skat. Administratīvās rajona tiesas 28.10.2004. spriedums lietā Nr.42064704, 8.punkts).

Administratīvā apgabaltiesa 08.11.2005. spriedumā lietā Nr.A420264704, tulkojot Reklāmas likuma 3.panta pirmo daļu kopsakarā ar Reklāmas likuma 8.pantu, nonākusi pie secinājuma, ka *no minētajām Reklāmas likuma normām izriet, ka reklāmas saturam, no vienas puses jābūt objektīvam un patiesam, un, no otras puses, reklāmas satura pasniegšanas veidam jābūt tādām, lai reklāma ne netieši, ne tieši nevarētu būt maldinoša un personas ekonomisko rīcību ietekmējoša vai konkurentiem kaitējoša* (skat. Administratīvās apgabaltiesas 08.11.2005. spriedums lietā Nr.A42064704, 10.punkts).

(18) Konkurences padome, izvērtējot lietas procesa dalībnieku paskaidrojumus un iegūto informāciju kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem, norāda sekojošo.

Saskaņā ar Advokatūras likuma 3.pantu juridisko palīdzību sniedz advokāti, kas ir neatkarīgi un profesionāli juristi. Saskaņā ar šī likuma 4.panta pirmo daļu par advokātiem var būt zvērināti advokāti, zvērinātu advokātu palīgi, Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi, kuri ieguvuši advokātu kvalifikāciju. Neskatoties uz to, ka advokāti var sniegt un sniedz dažādus juridiskos pakalpojumus, t.sk. juridiskas konsultācijas, dokumentu sagatavošanu, ir virkne darbību, kuras var veikt vienīgi advokāti kā juridiskās palīdzības sniedzēji. Piemēram, vienīgi advokāti ir tiesīgi būt par aizstāvi kriminālprocesā, t.sk. piedalīties aizstāvamās personas nopratināšanā, pēc izmeklēšanas pabeigšanas iepazīties ar krimināllietas materiāliem (Kriminālprocesa likuma 86.panta pirmā daļa). Zvērināti advokāti, sniedzot juridisko palīdzību, ir tiesīgi pieprasīt visus juridiskās palīdzības sniegšanai nepieciešamos dokumentus no valsts un pašvaldības institūcijām, kā arī citām iestādēm, organizācijām un uzņēmēj sabiedrībām (Advokatūras likuma 48.panta 2.punkts).

Tādējādi, kaut arī vidusmēra patērētāji, iespējams, ne vienmēr izšķir starpību starp jēdzieniem “juridiskā palīdzība” un “juridiskie pakalpojumi” vai ne vienmēr zina, kad tiem ir nepieciešama tieši advokāta palīdzība, kuru var sniegt tikai advokāti, tomēr gadījumos, kad tiem nepieciešama konkrēta juridiskā palīdzība, jurista, kurš nav advokāts Advokatūras likuma izpratnē, pakalpojumi nevar aizstāt advokāta kā juridiskās palīdzības sniedzēja pakalpojumus.

Arī gadījumos, kad patērētāji var izvēlēties jurista, kurš nav advokāts (šeit un turpmāk ar vārdu „advokāts” domāti advokāti Advokatūras likuma 4.panta pirmās daļas izpratnē), pakalpojumu vai advokāta pakalpojumu, bieži vien var tikt dota priekšroka līguma slēgšanai ar advokātu tā ieņemamā statusa un ar šo statusu saistīto valsts noteikto kvalitātes prasību dēļ.

Saskaņā ar Advokatūras likuma 2.pantu advokatūra ir tiesiskas valsts justīcijas neatņemama sastāvdaļa, un saskaņā ar šī likuma 5.pantu advokāti ir tiesu sistēmai piederīgas personas. „*Likumā ir noteikta arī procedūra kļūšanai par zvērinātu advokātu. Pirmām kārtām personai jāatbilst likuma 14.panta prasībām, jāvēršas Zvērinātu advokātu padomē ar iesniegumu, kuram pievienotas atsauksmes par šīs personas profesionālo darbību un morālajām īpašībām. Personai ir jānokārto advokāta eksāmens, pēc kura Zvērinātu advokātu padome izlemj, vai uzņemt šo personu par zvērinātu advokātu vai arī tās iesniegumu noraidīt.*

Advokāta eksāmenu nosaka Zvērinātu advokātu padome, kas pati to arī pieņem.(..) Ja persona tiek uzņemta par zvērinātu advokātu, par to tiek paziņots Augstākās tiesas priekšsēdētājam, kurš pieņem jaunuzņemtā advokāta zvērestu.” (skat. LR Satversmes tiesas 06.10.2003. spriedums lietā Nr.2003-08-1)

Advokatūras likuma Sestā sadaļa nosaka advokātu atbildību. Advokātu darbību uzrauga Advokātu padome, speciāli izveidojot disciplinārlietu komisiju, kurā sūdzības par advokātu rīcību var iesniegt arī personas, t.i., advokātu klienti.

Tādējādi patērētāji var uzskatīt, ka valsts ar Advokātu padomes starpniecību zināmā veidā garantējusi advokātu sniegtās palīdzības kvalitāti, izvirzot salīdzinoši augstas prasības juristiem, kuri ir tiesīgi kļūt par advokātiem, kā arī īpašā veidā uzraugot to darbību. Atšķirībā no advokātu darbības valsts nekādā īpašā veidā neuzrauga un nepārbauda juristu (kas nav advokāti) darbību un kvalifikāciju, piemēram, veicot speciālistu obligāto sertifikāciju kā daudzās citās nozarēs. Juristu kā pakalpojumu sniedzēju darbību, tāpat kā jebkuras citas nozares pārstāvju darbību, var vērtēt vienīgi Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, saņemot sūdzības no patērētājiem, vai paši klienti, piemēram, pieprasot uzrādīt izglītību apliecinošu diplomu. Tādējādi virkne patērētāju var dot priekšroku tieši advokātu sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem, arī tad, ja konkrēto pakalpojumu būtu varējis sniegt jebkurš jurists.

Konkurences padome piekrīt Advokātu padomes 14.01.2008. vēstulē norādītajiem apsvērumiem par zvērinātu advokātu priekšrocībām no klientu viedokļa, t.sk. advokāts ir neatkarīgs un profesionāls jurists, advokāts ir tiesīgs vākt pierādījumus, advokāts nevar būt vienlaicīgi abu pušu padomnieks un pilnvarnieks vienā lietā, advokāts nedrīkst izpaust sava pilnvardevēja noslēpumus, advokāts par savu darbību ir disciplināri un materiāli atbildīgs, advokāta darbībām jāatbilst Advokātu padomes Ētikas kodeksā noteiktajiem ētikas standartiem utt.

Turklāt Konkurences padome uzskata, ka TKB Reklāmā kā atslēgvārdus nepamatoti izmantojot „advokāti, advokātu konsultācijas”, un tādā veidā izmantojot iespaidu, kādu uz potenciālajiem klientiem rada vārda „advokāts” lietošana Reklāmā, t.i., asociāciju ar tiesu sistēmai piederīgu personu, kurai ir normatīvajos aktos noteiktās tiesības un atbildība, varēja piesaistīt patērētājus, kuri minētā iemesla dēļ vēlējušies saņemt tieši advokāta pakalpojumus.

Nemot vērā visu šajā lēmuma punktā norādīto, Konkurences padome secina, ka ir gadījumi, kad klienti dažādu iemeslu dēļ apzināti izvēlas tieši advokātu pakalpojumus, nevis juristu, kas nav advokāti, pakalpojumus. Līdz ar to no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa juristu un advokātu sniegtie pakalpojumi ne vienmēr var būt savstarpēji aizstājami, un patērētājiem var būt būtiski saņemt tieši advokāta pakalpojumus. Konkurences padome uzskata, ka neapšaubāmi var būt gadījumi, kad valsts advokātiem izvirzīto kritēriju dēļ patērētājiem vārds „advokāts” asociējas ar kvalitatīvu, drošu, atbildīgu juridisko palīdzību. Tādēļ nav pieļaujama situācija, kad patērētājs no Reklāmas var uztvert, ka Reklāmas devējam ir tiesības piedāvāt, tas piedāvā un sniedz advokāta pakalpojumus, ja faktiski piedāvātās advokāta palīdzības vietā patērētājs no Reklāmas devēja var saņemt tikai jurista, kurš nav advokāts, pakalpojumus.

(19) TKB Reklāma interneta portālā www.1188.lv un www.zl.lv sniegta interneta meklētājā tādā veidā, ka, ievadot konkrētus atslēgvārdus, t.sk. “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozari norādot „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, var saņemt informāciju par TKB, kā arī infolapā par TKB pieejami visi meklēšanas vārdi, t.sk. iepriekšminētie.

Atslēgas vārdi un nozaru nosaukumi minētajos interneta portālos tiek ievietoti tādēļ, lai varētu atrast uzņēmumu pēc konkrētā atslēgas vārda, pakalpojuma vai nozares. Tas nozīmē, lai atrastu konkrētā patērētāju interesējošā pakalpojuma sniedzēju. Konkurences padome uzskata, ka patērētāji interneta portālā, meklējot informāciju pēc atslēgvārdiem “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti,

advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozari norādot „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, visticamāk, sagaida informāciju par personām, kas piedāvā advokāta kā juridiskās palīdzības sniedzēja pakalpojumus. Tātad advokāta pakalpojumus, Reklāmā, izmantojot atslēgvārdus “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozari norādot „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, drīkst piedāvāt vienīgi personas, kuras tiešām var sniegt juridisko palīdzību kā advokāti, pretējā gadījumā Reklāmā patērētājiem tiek sniegta maldinoša informācija.

Kā iepriekš konstatēts, viens no uzņēmumiem, kuri šādā veidā savā reklāmā interneta portālā www.1188.lv un www.zl.lv, izmantojot atslēgvārdus “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozari norādot „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, piedāvā advokāta pakalpojumus, ir TKB. Konkurences padome vairākkārt, t.i., 11.12.2007. un 08.01.2008. vēstulēs, ir aicinājusi TKB sniegt paskaidrojumus un pierādījumus, kas apstiprina TKB Reklāmas atbilstību Reklāmas likuma prasībām, taču TKB līdz lēmuma pieņemšanas brīdim Konkurences padomei nav sniegusi nekādus paskaidrojumus vai pierādījumus par Reklāmas atbilstību Reklāmas likuma nosacījumiem. Arī 31.03.2008. sēdē TKB pārstāvis neiesniedza nekādus pierādījumus. Tādējādi Konkurences padome nav guvusi pierādījumus, ka TKB dalībnieki vai darbinieki būtu advokāti, ka tai ir advokātu biroja statuss un ka tai ir tiesības piedāvāt un tā sniedz advokāta palīdzību vai ka tās birojā ir prakses vieta kādam advokātam.

Reklāmas likuma 15.panta pirmā daļa nosaka, ka, *izvērtējot reklāmas atbilstību normatīvo aktu prasībām, uzraudzības iestāde ir tiesīga prasīt un saņemt no reklāmas devēja, reklāmas izgatavotāja vai reklāmas izplatītāja paskaidrojumus, informāciju vai dokumentus un, ja tas īpaši nepieciešams lietas apstākļu noskaidrošanai konkrētajā gadījumā, pierādījumus par reklāmā sniegto paziņojumu (apgalvojumu) precizitāti, pareizību un atbilstību šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām, kā arī noteikt to iesniegšanas termiņu.* Savukārt šī panta otrā daļa nosaka, ka *ja saskaņā ar šā panta pirmo daļu pieprasītie pierādījumi noteiktā termiņā netiek iesniegti vai iesniegti nepilnīgi, uzraudzības iestāde ir tiesīga uzskatīt reklāmā sniegto paziņojumu (apgalvojumu) par neprecīzu vai nepatiesu.*

Administratīvā rajona tiesa ir norādījusi, ka *Reklāmas likuma 15.panta otrā daļa pierādīšanas pienākumu ir paredzējusi tieši reklāmas devējam, reklāmas izgatavotājam vai reklāmas izplatītājam. Uzraudzības iestādei šie pierādījumi bija tikai jāpieprasa(..). Pēc saņemto pierādījumu pārbaudes iestāde izvērtē, ko tie pierāda. Ja iestādes ieskatā nepietiek ar to pierādījumu apjomu, kurus iesniegusi pieteicēja, tad ir pamats atzīt, ka reklāmas atbilstība likuma prasībām nav pierādīta.* (skat. Administratīvās rajona tiesas 28.02.2006. spriedums lietā Nr.A42359005, 8.1.punkts). Tādu pašu secinājumu devusi arī Administratīvā rajona tiesa 30.01.2008. spriedumā lietā Nr.A42446106, 13.punktā.

Ņemot vērā šajā lēmuma punktā norādīto, Konkurences padome uzskata, ka TKB Reklāma, kurā norādīti kā atslēgvārdi “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozares norādītas „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, ir nepatiesa un maldinoša. Iepriekšminēto iemeslu dēļ arī Reklāma krievu valodas versijā, kurā ietverti atslēgvārdi „адвокаты, консультации адвокатов и другие услуги в гражданских делах” ir maldinoša. Kaut arī šo atslēgvārdu otrā daļa „другие услуги в гражданских делах” var attiekties uz visu personu, ne tikai advokātu sniegtajiem pakalpojumiem, tomēr lasot un uztverot informāciju „и другие услуги в гражданских делах” kopumā ar atslēgvārdu pirmo daļu „адвокаты, консультации адвокатов”, šī informācija patērētājiem var radīt neskaidrības.

TKB Reklāma, kā atslēgvārdus izmantojot atslēgvārdus “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozari norādot „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, var ietekmēt patērētāju, kuri vēlas saņemt advokāta palīdzību, ekonomisko rīcību, jo patērētāji no Reklāmas var saprast, ka TKB ir tiesības, tā piedāvā un sniedz advokātu pakalpojumus, un

Reklāmas rezultātā var izvēlēties vērsties pie TKB. Šādā veidā Reklāmas rezultātā TKB patērētāju piesaistīšanā var iegūt nepamatotas priekšrocības arī attiecībā uz citiem juridisko pakalpojumu sniedzējiem, kuri nemēģina patērētājus piesaistīt ar maldinošu informāciju.

Nemot vērā šī lēmuma 18. un 19.punktā konstatētos apstākļus, Konkurences padome atzīst, ka TKB Reklāmā, izmantojot atslēgvārdus “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī krievu valodā izmantojot atslēgvārdus „адвокаты, консультации адвокатов и другие услуги в гражданских делах”, ir sniegusi maldinošu informāciju par advokātu pakalpojumu pieejamību savā uzņēmumā un par TKB kā Reklāmas devēja identitāti un kvalifikāciju, pozicionējot sevi kā advokātu pakalpojumu sniedzēju, līdz ar to TKB Reklāma ir maldinoša, un ir pārkāpts Reklāmas likuma 8.pantā noteiktais maldinošas reklāmas aizliegums.

(20) Tā kā TKB ir izmantojusi atslēgvārdus “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi” portālos www.zl.lv un www.1188.lv, kā arī kā nozari attiecīgajos portālos norādījusi „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”, Reklāmā sniegta maldinoša informācija, tā var radīt neskaidrības, maldināt patērētājus un ietekmēt to ekonomisko rīcību, nepamatoti piesaistot TKB advokātu biroju potenciālos klientus un klientus, kuri varētu būt vērsušies pie citiem juridisko pakalpojumu sniedzējiem, Konkurences padome atzīst, ka Reklāma nav veidota atbilstoši godīgas konkurences principiem, un līdz ar to TKB nav ievērojusi Reklāmas likuma 3.panta pirmajā daļā reklāmai izvirzītās vispārīgās prasības.

Attiecībā uz Advokātu padomes iebildumu, ka TKB nav ievērojusi Advokatūras likumā, t.sk. 113.panta pirmajā daļā, noteikto, ka *piedāvāt advokāta palīdzību lietu vešanai tiesās, kā arī reklamēt šādu palīdzību ir tiesīgi vienīgi Latvijas zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi*, Konkurences padome norāda, ka tā nav tiesīga uzraudzīt Advokatūras likuma ievērošanu, kā arī konstatēt tā pārkāpumus tirgus dalībnieku darbībās. Tādējādi lietā nav nozīmes TKB iebildumiem par minētās normas interpretāciju. Turklāt lietā strīds pēc būtības ir par to, vai TKB sniegtā Reklāma ir maldinoša, tā kā TKB vispār nav apstiprinājusi, ka tā sniedz Reklāmā piedāvātos advokāta pakalpojumus. Konkurences padome ir atzinusi, ka TKB saskaņā ar Reklāmas likuma nosacījumiem nav tiesīga reklamēt advokāta pakalpojumus, jo lietā nav iegūti pierādījumi, ka patērētāji šādus pakalpojumus TKB varētu saņemt un ka TKB būtu tiesīga tādus piedāvāt.

(21) Saskaņā ar Reklāmas likuma 14.panta trešo daļu *Uzraudzības iestāde pieņem vismaz vienu no Reklāmas likuma 15.panta ceturtajā daļā minētajiem lēmumiem, ja konstatē, ka reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām*. Reklāmas likuma 15.panta ceturtās daļas 2.punkts nosaka, ka *Uzraudzības iestāde ir tiesīga pieņemt lēmumu, kurā pieprasa izslēgt no reklāmas atsevišķus elementus (informāciju, vizuālos attēlus, skaņu vai citus speciālos efektus)*. Šāda tiesiskā pienākuma uzlikšanas mērķis ir novērst reklāmas neatbilstību normatīvajiem aktiem un piemērots gadījumos, kad izslēdzot kādu no reklāmas elementiem, kas rada šo neatbilstību, tiek panākta reklāmas atbilstība Reklāmas likuma prasībām. Lai gan no TKB Reklāmas portālos www.zl.lv un www.1188.lv latviešu valodā atslēgvārdi “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” un „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, ir izņemti, Reklāmas krievu valodas versijā portālā www.zl.lv vēl joprojām tiek izmantoti atslēgvārdi „адвокаты, консультации адвокатов и другие услуги в гражданских делах”. Tādēļ Konkurences padome uzskata, ka ir lietderīgi uzlikt par pienākumu TKB izslēgt no minētās Reklāmas krievu valodas versijas atslēgvārdus „адвокаты, консультации адвокатов”. Šāds tiesiskais pienākums ir piemērots un pietiekams, lai novērstu sniegtās Reklāmas neatbilstību Reklāmas likuma prasībām. Konkrētajā gadījumā, izslēdzot vārdus „адвокаты, консультации адвокатов”, tiek novērsta maldinājuma iespēja un nodrošināta Reklāmas atbilstība Reklāmas likuma prasībām, vienlaikus neierobežojot citas Reklāmā ietvertās informācijas sniegšanu.

(22) Konkurences padome konstatē, ka TKB, sniedzot Reklāmu, ir pārkāpusi Reklāmas likuma 3.panta pirmajā daļā un 8.pantā ietvertos nosacījumus, tādējādi ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā.

Pārbaudot materiālus lietā, Konkurences padome konstatē, ka TKB ir vainīga Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā, un to var saukt pie administratīvās atbildības. Konkurences padome nav konstatējusi, vai administratīvā pārkāpuma rezultātā ir nodarīts mantiskais zaudējums, taču pārkāpuma rezultātā var tikt ietekmēta patērētāju ekonomiskā rīcība, tādējādi ar pārkāpumu aizskartās personas, tas ir, advokātu pakalpojumu sniedzēju, kā arī citu tirgus dalībnieku, kuri piedāvā juridiskos pakalpojumus, mantiskais zaudējums ir iespējams. Konkurences padome konstatē, ka lietā nav apstākļu, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā un kas ir pamats lietvedības izbeigšanai, kā arī nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu.

Konkurences padome konstatē, ka lietā nepastāv Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 33.panta pirmajā daļā noteiktie atbildību par administratīvo pārkāpumu mīkstinošie apstākļi. Saskaņā ar šī panta trešo daļu institūcija (amatpersona), kas izlemj administratīvā pārkāpuma lietu, var atzīt par mīkstinošiem arī apstākļus, kuri likumā nav minēti.

Konkurences padome atzīst par atbildību mīkstinošiem apstākļiem to, ka pēc TKB iniciatīvas līdz lēmuma pieņemšanas dienai Reklāmā ir izdarītas izmaiņas, un latviešu valodā Reklāmā vairs nav ietverti kā atslēgvārdi „advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” un „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, tādējādi pārkāpums daļēji ir izbeigts pēc lietas ierosināšanas, kā arī to, ka TKB, pārstāvim 31.03.2008. sēdē sniedzot paskaidrojumus, faktiski atzina savu vainu. Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 34.panta pirmajā daļā norādītie apstākļi, kas pastiprinātu TKB atbildību par administratīvo pārkāpumu, lietā nav konstatēti.

Saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otro daļu „*Par likumā aizliegtas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu uzliek naudas sodu (..) juridiskajām personām – līdz desmit tūkstoš latiem*”.

Lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtotas izdarīšanas, nepieciešams TKB piemērot administratīvo sodu. Lemjot par naudas soda piemērošanu par administratīvo pārkāpumu, Konkurences padome ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 12. un 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu nepieciešamību, piemērotību, vajadzību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, konkurentu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt Reklāmas likuma noteikumiem atbilstošu reklāmu, tiesības uz godīgu konkurenci, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un atturošām no pārkāpuma izdarīšanas.

Nosakot TKB uzliekamo naudas soda apmēru, Konkurences padome ņem vērā Reklāmas atsevišķo sastāvdaļu un kopējo saturu, pasniegšanas veidu un noformējumu (Reklāmā sniegta maldinoša informācija, izmantojot atslēgvārdus “advokāti, advokātu konsultācijas un citi advokāta pakalpojumi civillietās” vai „advokāti, advokātu konsultācijas un pakalpojumi”, kā arī kā nozari norādot „advokāti” vai „advokāti, advokātu biroji”), Reklāmas izplatīšanas ilgumu, kas vērtējams kā ilgs laika periods (Reklāma izplatīta portālā www.1188.lv kopš 05.05.2006. vismaz līdz 18.01.2008., bet portālā www.zl.lv kopš 23.04.2007. vismaz līdz 15.02.2008. latviešu valodā, un krievu valodas versijā Reklāma tiek izplatīta joprojām), un Reklāmas izplatīšanas apjomu (Reklāmā izmantotie atslēgvārdi bija pieejami visiem interneta portāla www.zl.lv un www.1188.lv lietotājiem, kuri atvēruši TKB infolapu, t.sk. meklējot informāciju tieši pēc šiem atslēgvārdiem un nozarēm), to, ka Reklāma izplatīta divās (latviešu un krievu) valodās, TKB finansiālo stāvokli, konstatētos atbildību mīkstinošos apstākļus un to, ka lietā nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi.

Izvērtējusi iepriekš minētos apstākļus un apsvērumus, Konkurences padome uzskata, ka TKB ir uzliekams naudas sods Ls 250 apmērā par Reklāmas likuma noteikumiem neatbilstošas Reklāmas sniegšanu.

Konkurences padome, ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus un pamatojoties uz Reklāmas likuma 3.panta pirmo daļu, 8.pantu, 10.panta pirmo, otro un trešo daļu, 13.panta pirmo daļu, 14.panta trešo daļu, 15.panta otro daļu, ceturtās daļas 2. un 5.punktu, piekto, sesto un septīto daļu, Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 33.pantu, 34.pantu, 166.¹³ panta otro daļu, 215.⁸ pantu, 239., 272. un 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu un 299.pantu, Administratīvā procesa likuma 5., 12. un 13.pantu, 66.panta pirmo daļu,

nolēma:

1) Uzlikt SIA „Tiesību konsultāciju birojs” par pienākumu 7 (septiņu) dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas nodrošināt, lai no Reklāmas interneta portālā www.zl.lv krievu valodā tiktu izslēgti atslēgvārdi „адвокаты, консультации адвокатов”.

Par uzliktā tiesiskā pienākuma izpildi SIA „Tiesību konsultāciju birojs” 5 dienu laikā no tiesiskā pienākuma izpildes dienas iesniegt Konkurences padomei pierādījumus;

2) Uzlikt SIA „Tiesību konsultāciju birojs”, vienotais reģ.Nr.40003605753, naudas sodu Ls 250 (divi simti piecdesmit latu) apmērā. Uzlikto naudas sodu ne vēlāk kā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē, reģ.Nr.90000050138, kontā Nr.LV78TREL1060001019900, kods TREL22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu.

Par uzliktā naudas soda samaksu SIA „Tiesību konsultāciju birojs” 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot Konkurences padomei.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur lēmumā noteiktā tiesiskā pienākuma izpildi.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme

Sekretāre

I.Šnikvalde